

Verslag gesprek gemeenteraad van Korendijk en gedeputeerde over windenergie in Korendijk - definitief

Op 16 september 2015, Provinciehuis in Den Haag

Ons kenmerk: PZH-2015-534337125

Aanwezig namens de gemeenteraad:

Dhr. A. van der Linden (SGP); Mevr. A.M.E. van Hulst-Sundermeijer (Gemeentebelangen Korendijk); Mevr. K. Vorthoren (CDA); Mevr. M.C.M. Boorsma-Ruitenbergh (VVD); Dhr. J. Stelpstra (PvdA); Dhr. C. aan de Wiel (Groen Links);

Namens de provincie: Dhr. H. Weber (gedeputeerde); Dhr. P. Murk (voorzitter);

--

Gedeputeerde Han Weber heet de afvaardiging van de gemeenteraad Korendijk welkom. Hij is blij dat de gemeente is ingegaan op zijn uitnodiging voor deze hoorzitting in het provinciehuis.

De voorzitter opent de bijeenkomst en gaf aan dat onderwerp van dit gesprek is het in december 2014 genomen besluit van Provinciale Staten (PS) tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan (PIP) en het proces dat hiervoor wordt gevolgd. In een latere fase zal de gemeenteraad nogmaals worden uitgenodigd door een afvaardiging van PS vooruitlopend op de vaststelling van het PIP.

De heer Stelpstra houdt namens de gemeenteraad van Korendijk (met uitzondering van D66) een betoog¹. Dit richt zich samengevat op de punten:

- verzoek om de uitkomsten van de BredeMER van Korendijk te betrekken bij het provinciale milieueffectonderzoek;
- verzoek om rekening te houden met het plan Swaneblake;
- verzoek om aan te sluiten bij het advies van de Commissie voor de m.e.r. om meerdere inpassingsvarianten (type en aantal turbines) op te nemen in het provinciale onderzoek;
- verzoek om aan te sluiten bij het advies van de onafhankelijke Kwaliteitscommissie Hoeksche Waard, om te kijken naar mogelijkheden om aan te sluiten op de locatie in de Westerse Polder bij Numansdorp of te kijken naar de locatie Spuimond in Goudswaard;
- verzoek om overlast van de geplande windturbines voor omwonenden te minimaliseren.

De heer Weber gaat in op deze onderwerpen:

Het Brede MER houdt onvoldoende rekening met de provinciale uitgangspunten, daarom kan de inhoud niet zonder meer worden overgenomen in het provinciale MER onderzoek. Maar we nemen het zeker serieus. De locaties uit het Brede MER worden betrokken bij het provinciale MER onderzoek en de provincie heeft het advies van de Commissie voor de m.e.r. overgenomen.

Swaneblake is een interessant project, maar wordt door de provincie niet gezien als een autonome ontwikkeling. Het plan is inhoudelijk nog niet uitgekristalliseerd en ook financieel nog zeer onzeker. Tevens moet nog blijken of het past binnen het provinciaal (ruimtelijk) beleid. Maar conform de toezegging van de vorige gedeputeerde worden in het MER de effecten van het windturbinepark op een mogelijk Swaneblake in beeld gebracht.

¹ Zie het integrale betoog onderaan het verslag.

Minister Kamp pusht de provincies om tempo te maken met de uitvoering van het Energieakkoord en zal niet schromen om de rijkscoördinatie­regeling toe te passen als de provincies hun taakstellingen niet gaan halen. Het liefst ziet de provincie dat gemeenten zelf aan de slag gaan met de opgave. Nu doet de provincie dit, terwijl de provincie in principe verder van die burgers afstaat. Mede daarom vindt de provincie de maatschappelijke betrokkenheid erg belangrijk, ook om de hinder van het windpark voor burgers en belangengroepen zoveel mogelijk te beperken. De provincie heeft daartoe een onafhankelijk procesbegeleider (Fon ten Thij) ingezet om het gesprek daarover tussen de gesprekspartners (omwonenden, ontwikkelaar, belangengroepen, medeoverheden en de provincie) te faciliteren.

De heer Weber vraagt hoe de gemeenteraad denkt over participatie en of zij nog ideeën of voorkeuren heeft voor het op te stellen participatieplan (zoals een inbreng in een omgevingsfonds, bepaalde vormen van financiële participatie, etc.).

De heer Stelpstra geeft aan dit lastig te vinden omdat de raad liever eerst duidelijkheid wil hebben over het MER en het inpassingsplan. Indien er uit het MER een betere locatie komt, gaat de provincie daar dan voor kiezen? De locatie langs het Spui heeft geen draagvlak bij de gemeenteraad en de bevolking. Het Brede MER is juist uitgevoerd om andere locaties helder in beeld te krijgen. Zolang het PIP er niet is, is het verwarrend om gesprekken aan te gaan over de participatie voor die locatie. De ontwikkeling van Swaneblake wordt - met hulp van het Havenbedrijf en WNF- steeds reëler. De gemeenteraad heeft gisteravond een rapport hierover besproken, opgesteld door Blueconomy (*een exemplaar van het rapport is na afloop van de bijeenkomst aan de gedeputeerde overhandigd*).

De heer Weber erkent het spanningsveld tussen meedenken over participatie voorafgaand aan het definitieve besluit rond het PIP, maar onderstreept ook het belang van vroegtijdige communicatie. Bovendien zijn er in het verleden over deze locatie tijdens meerdere afwegingsmomenten bestuurlijke keuzes gemaakt. Op basis van deze voorgeschiedenis hebben PS opdracht gegeven voor het opstellen van een inpassingsplan voor de windturbinelocatie aan het Spui. PS moeten dit PIP nog vaststellen, en in die zin is er niets uit te sluiten, maar de gedeputeerde verwacht dat PS niet lichtvaardig van de ingezette koers zullen afwijken, juist omdat er in het verleden over deze locaties al verschillende afwegingsmomenten hebben plaatsgevonden. Bij veel windenergieprojecten is sprake van maatschappelijke weerstand. Daarom wil de provincie de belanghebbenden en de exploitanten zo vroeg en goed mogelijk een rol geven in het proces op het moment dat er nog keuzes te maken zijn. Dat faciliteren wij van harte.

De heer Stelpstra stelt vervolgens de vraag wat de reden is voor het PIP. De gemeente wil graag zelf een locatie voor 15 MW aanwijzen en de bevoegdheden voor de vergunningverlening uitoefenen. De gemeenteraad heeft dat zelfs bij raadsbesluit toegezegd en is daarom verbaasd dat PS blijkbaar ervaart dat Korendijk weigert mee te werken. De heer Weber geeft duidelijk aan dat de gemeente die bevoegdheden niet meer heeft. De gemeente heeft genoeg momenten gehad om dat zelf op te pakken, maar PS heeft daar geen vertrouwen meer in. Hij benadrukt dat er geen verwarring mag ontstaan over wie bevoegd gezag is en waar omwonenden zich moeten melden. PS stellen het PIP vast en GS zal een besluit nemen op de vergunningaanvraag.

Na een korte samenvatting door de voorzitter geeft Mw. Boorsma aan dat de standpunten over en weer helder zijn: de gemeenteraad is tegen de locatie aan het Spui en de provincie zal dat besluit niet gaan intrekken. De heer Aan de Wiel vult aan dat het participatieproces te vroeg is. PS hebben weliswaar opdracht gegeven voor het opstellen van een PIP voor locatie 50 aan het Spui, echter de omwonenden zijn nauwelijks betrokken geweest rond deze ingrijpende besluitvorming. Elk (overheids)plan valt of staat met draagvlak; het draagvlak m.b.t. locatie 50 aan het Spui reikt niet of nauwelijks verder dan de initiatiefnemer van het plan.ontbreekt. Dhr. Aan de Wiel woont zelf vlakbij de locatie Spui en betwijfelt of PS wel snappen

welk belang inwoners van Korendijk hechten aan 'hun Nationaal Landschap'. Juist omdat alle locaties gevoelig zijn voor weerstand, is het nodig om objectief vast te stellen welke locatie het minste effect heeft op de omwonenden, en te kiezen voor de minst overlastgevende locatie.

De heer Weber beaamt het dilemma; op welke locatie de windturbines ook worden neergezet, er zullen altijd tegenstanders zijn, maar de overheid heeft ook als taak om het algemeen belang (van meer duurzame energie) soms ook zwaarder te laten wegen dan het plaatselijke belang. De locatie langs het Spui staat al vele jaren in de plannen, ook toen waren er inspraakmogelijkheden en bestuurlijke afwegingen. Het was de provincie veel waard geweest als de gemeente de realisatie zelf had opgepakt en doet een beroep op de gemeente om te helpen het draagvlak te vergroten, want als de provincie nu niet doorpakt, dan is de verwachting dat de minister de rijkscoördinatie-regeling uit de kast trekt, waarmee het proces steeds verder van bewoners komt af te staan.

Mevrouw Boorsma begrijpt dat de provincie de hete adem van het Rijk in de nek voelt, net zoals de gemeente die voelt van de provincie, maar zij geeft aan dat bewoners pas bij vaststelling van de provinciale structuurvisie geconfronteerd zijn met de gemaakte keuzes voor locatie 50. De gemeente wil wel meewerken en daarom pleit zij voor samenwerking tussen gemeente en provincie.

De heer Weber geeft aan dat PS reeds heeft besloten en dat het Brede MER van de gemeente, vanwege o.a. uitgangspunten die niet stroken met provinciale kaders, bij PS geen goede indruk heeft gewekt voor wat betreft de intenties van de gemeente. Desalniettemin staan de communicatielijnen van de provincie altijd open. Het is prettig om vanavond elkaar persoonlijk te ontmoeten en op respectvolle wijze elkaars motieven te bespreken.

Mevrouw Van Hulst vraagt welke locaties in het MER worden onderzocht, zodat daar bij de participatievoorstellen rekening mee gehouden kan worden. De heer Van de Linden vraagt hoe het mogelijk is dat door de jaren heen is vastgehouden aan locatie 50, terwijl de windturbines in technisch opzicht nogal zijn veranderd en of er met de kennis van nu opnieuw gekeken kan worden om elke locatie een gelijke kans te geven.

De heer Weber geeft aan dat de locatie langs het Spui op meerdere afwegingsmomenten bestuurlijk gewogen is en dat dit recent bij de VRM weer gedaan is. Ook bij het besluit tot het opstellen van een PIP voor deze locatie, is betrokken of dat onder de huidige omstandigheden nog wenselijk is. De opdracht is derhalve helder, maar de provincie wil de locaties wel objectief in beeld brengen. Overigens is de verwachting dat zal blijken dat de locatie in objectieve zin 'geschikt' is. Op de vraag wat de beste locatie is, is geen eenduidig antwoord, want dat is altijd de resultante van een politieke weging van factoren.

De heer Stelpstra geeft aan dat Korendijk in het Brede-MER onderzoek heeft gestreefd naar objectivering van deze weging op basis van inbreng van zoveel mogelijk inwoners. De heer Weber zegt dat de gemeenteraad zelf geen andere locatie heeft aangewezen. Mevrouw Boorsma vraagt welke afwegingen in het verleden zijn gemaakt. De gemeente heeft in regionaal verband een zienswijze ingediend, maar die is afgewezen. Is dat nog ergens na te lezen? De heer Weber geeft aan dat dit openbare informatie is. Zienswijzen worden behandeld in Nota's van Beantwoording bij de besluitvorming en altijd toegezonden aan de indieners. De verslagen van de besprekingen in de Statencommissies kunnen op de provinciale website (SIS) worden geraadpleegd. De voorzitter zegt toe dat de provincie daarbij zo nodig kan ondersteunen.

Mevrouw Van Hulst vraagt wat de provincie van de gemeente verwacht? De heer Weber geeft aan dat hij begrip heeft voor de positie van de gemeente. Het valt te verwachten dat er een zienswijze komt zodra het ontwerp ter inzage wordt gelegd en de gemeenteraad zal ook nog door PS worden gehoord voordat zij definitief een besluit over het PIP neemt. Niettemin stelt hij inbreng van de raad in het participatieproces

zeer op prijs, omdat de dialoog beter vooraf, dan achteraf plaats kan vinden. Hij legt een link tussen participatie en de landschapstafel, waarbij versterking van het landschap een rol speelt (groenontwikkeling) als voorbeeld. Op de vraag van een van de raadsleden of Swaneblake daar ook onder valt, antwoordt de heer Weber dat de provincie het plan Swaneblake als een rode ontwikkeling ziet, dat daar dus niet onder valt.

Mevrouw Boorsma geeft aan dat de stap naar participatie lastig is voor de gemeente. In reactie daarop geeft de heer Weber aan "dat meedenken door de gemeente over participatie, door de provincie niet zal worden opgevat als instemming met de locatie aan het Spui."

Mevrouw Van Hulst vraagt of er meerdere opstellingen worden meegewogen, waarop de heer Weber antwoordt dat er in de eerste conceptversie van het project-MER elf opstellingsvarianten zitten. De heer Van der Linden geeft aan deze locatie, door ligging tussen twee kernen met veel omwonenden, nog steeds onbevredigend te vinden. Het moet toch mogelijk zijn om een locatie aan te wijzen met minder overlast. Mevrouw Van Hulst vult aan dat de initiatiefnemer elders ook grond heeft en dat dit mogelijk een alternatief is. In reactie daarop zegt de heer Weber dat initiatiefnemer die locatie in het verleden al eens heeft genoemd bij de gemeente, die daar toen niet op in is gegaan. De heer Weber geeft aan dat er wellicht extra bijdragen van de provincie mogelijk zijn als participatiegelden zouden worden besteed aan versterking van het landschap.

De voorzitter vat het geheel nog eens samen. Hij dankt iedereen voor zijn/haar inbreng. De standpunten zijn helder. Er is afgesproken dat de gemeenteraad en de provincie met elkaar in gesprek blijven. De provincie staat open voor suggesties met betrekking tot de financiële participatie. PS zullen de gemeenteraad later in het proces uitnodigen voordat PS een besluit nemen over de vaststelling van het PIP. Vervolgens sluit hij de bijeenkomst.

Betoog van de gemeenteraad (exclusief D66) gehouden op 16 september 2015 voor gedeputeerde Weber

Geachte gedeputeerde,

Op 10 december jl. hebben Provinciale Staten het besluit genomen voor het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor een windturbinepark op de locatie Spui Piershil (locatie 50) in onze gemeente. Op 4 februari 2015 stuurden wij Gedeputeerde Staten een reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het MER, waarin wij in onze reactie onze bezwaren uitten tegen het inpassingsplan. Die gelden onverkort. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens op 16 juni jl. ondanks onze bezwaren, het Advies Reikwijdte en Detailniveau voor het MER vastgesteld.

Op grond van de verplichting die is opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening wordt de gemeenteraad van Korendijk nu gehoord en namens de gemeenteraad mag ik die inspraak aan u voordragen en natuurlijk gaan we daarna ook graag met u in discussie. Ik moet daarbij aantekenen dat de fractie van D66 een andere mening is toegedaan dan de overige fracties in de gemeenteraad.

Zoals eerder aangegeven wil de gemeente Korendijk 15 MW windenergie realiseren binnen haar gemeentegrenzen. Wij zijn ook van harte bereid om daaraan mee te werken. We willen dat wel op de plek die voor onze inwoners het minst schadelijk is en die landschappelijk goed inpasbaar is. De provincie gaat door op de ingeslagen weg om windturbines op locatie 50 te plaatsen. Wij benadrukken in deze inspraak graag nogmaals het Korendijkse onderzoek, dat in opdracht van de gemeenteraad en in het belang van onze burgers is opgesteld. Wij vragen u nadrukkelijk om dit onderzoek serieus te nemen en om het te betrekken bij uw afwegingen.

Voor de duidelijkheid gaan we nogmaals in op een aantal bezwaren van de gemeente Korendijk.

1. De gemeente Korendijk heeft een breed MER onderzoek uitgevoerd naar de meest geschikte locatie voor de realisatie van 15MW windenergie. Naar aanleiding van deze studie heeft het onafhankelijk Kwaliteitsteam HW een advies uitgebracht. Hierin wordt onder andere geadviseerd om te kijken naar de mogelijkheden om aan te sluiten op de locatie in de Westerse Polder van Numansdorp of te kijken naar de locatie Spuimond Goudswaard. Ook de zienswijzen van het SOHW en de gemeente Cromstrijen vragen om te kijken naar andere locaties dan locatie 50. Over locatie 50 merkt het Kwaliteitsteam het volgende op - en ik citeer:

“Een aantal gekozen locaties is te klein om een goede opstelling van de masten mogelijk te maken, waardoor de opstelling rommelig overkomt. Dat geldt ook voor de locatie 50 van de provincie. De zoeklocatie langs het Spui is, in tegenstelling tot die langs de Dordse Kil, te klein om door de plaatsing van windturbines het verloop van de rivier ‘leesbaar’ te maken.”

Einde citaat - Wij merken verder nog op dat de realisatie van windturbines op locatie 50 een groot effect zal hebben op het woon- en leefgenot van de inwoners in de dorpskernen van Nieuw-Beijerland en Piershil.

Wij vragen u om serieus rekening te houden met ons onderzoek en de daarover uitgebrachte adviezen.

2. In de Hoeksche Waard is met medeweten van de provincie in september 2013 het pilotproject Hoeksche Waardenmakerij opgestart. Het betrof een project van de drie zuidrandgemeenten (Strijen, Cromstrijen en Korendijk) en het maatschappelijk middenveld, gesteund door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en Platvorm31. Die Hoeksche Waardenmakerij is een innovatieve manier van gebiedsontwikkeling om in tijden van economische crisis toch projecten van de grond te krijgen. Circa 50 mensen met ideeën en plannen hebben zich gemeld via de speciaal opgezette website www.hoekschewaardenmakerij.nl. Een van de meest waardevolle projecten die is aangemeld, betreft het plan Swaneblake; de ontwikkeling van een recreatiegebied met recreatiewoningen, zorg en veel groen in Piershil. Het Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard en de betrokken gemeenten hebben zich door het vaststellen van de gebiedsvisie geschaard achter het geheel of gedeeltelijk realiseren van Swaneblake als waardevolle ontwikkeling voor de gehele Hoeksche Waard. Diverse inwoners van Piershil zijn al gedurende lange tijd bezig met het initiatief Swaneblake. De Dorpsvereniging draagt dit project een warm hart toe en de realisatie van Swaneblake zal een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de kernen in Korendijk.

In het kader van het project ‘Open haven in een natuurlijke delta’ is Korendijk benaderd door het Havenbedrijf Rotterdam en het Wereldnatuurfonds om de ontwikkelingen in Korendijk, zoals genoemd in het werkboek Hoeksche Waardenmakerij, verder vlot te trekken. Op dit moment wordt een gebiedsagenda opgesteld, waarin ook Swaneblake wordt meegenomen. Een recent uitgevoerde studie in opdracht van deze partijen door Blueconomy, heeft aangetoond dat Swaneblake financieel haalbaar is en een flinke economische meerwaarde oplevert als belangrijke pijler van de gebiedsontwikkelingen in de zuidrand van de Hoeksche Waard. Als Swaneblake samen met de overige projecten daadwerkelijk wordt gerealiseerd, gaat het om 228 arbeidsjaren en een inkomenseffect van € 5,2 miljoen.

Wij vragen u nadrukkelijk om er voor te zorgen dat de locatiekeuze voor windturbines, Swaneblake niet onmogelijk maakt en het bovengenoemde te betrekken bij uw overwegingen die ten grondslag liggen aan eerder gedane toezeggingen van de vorige gedeputeerde Veldhuijzen voor het faciliteren van Swaneblake.

3. De commissie van de m.e.r. heeft een advies gegeven over de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau. De commissie stelt het volgende – en ik citeer wederom: *“De Commissie vindt het belangrijk dat in het milieueffectrapport de keuze voor windenergie in de Hoeksche Waard goed uitgelegd wordt. Onderbouw de locatiekeuze en laat in het rapport mogelijke alternatieve locaties zien. Beschrijf de effecten van de windturbines op de leefomgeving en nabijgelegen natuur (zoals het Haringvliet). Verder adviseert de Commissie om een overzicht te geven van mogelijke opstellingen van turbines (bijvoorbeeld minder maar grotere turbines) binnen de kansrijk geachte locaties. Laat in het rapport de mogelijkheden zien om het parkontwerp af te stemmen op bestaande en/of geplande windparken in de aangrenzende gemeenten.”* Einde citaat.

Wij vragen u dit advies te volgen en het onderzoek naar alternatieve locaties niet uitsluitend te gebruiken om de realisatie op locatie 50 te motiveren. De commissie vraagt immers om opstellingsvarianten op de verschillende locaties en de effecten daarvan op de omgeving. We vragen u vooral ook om daarbij gebruik te maken van de brede-MER die Korendijk heeft opgesteld.

Tot slot benadrukken wij graag nog eens expliciet waarom wij ons onderzoek hebben laten uitvoeren. Dit hebben we gedaan in het belang van onze burgers. Wij vragen u nogmaals om ons voorwerk serieus te nemen en te luisteren naar onze burgers. Wij roepen u op om alles te doen om de overlast van windturbines voor onze burgers tot een minimum te beperken en ons te helpen om de voor de streek waardevolle gebiedsontwikkelingen te realiseren.

--